



PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Znak: WK-610/12/4/22

Katowice, 12 września 2022 r.

Pan
Krzysztof Ujma
Wójt Gminy
Poczesna

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 16 marca do 27 kwietnia 2022 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Poczesna** za okres od 1 stycznia 2018 r. do 27 kwietnia 2022 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym 17 lipca 2022 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2020 r. przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: „Dostawa w ramach leasingu operacyjnego nowego autokaru na potrzeby Urzędu Gminy Poczesna, o wartości szacunkowej 548.480 zł, w którym zamawiający wymagał od wykonawców złożenia, wg opracowanego przez siebie wzoru (załącznik nr 3 do SIWZ), oświadczenia w przedmiocie niepodlegania wykluczeniu z postępowania na podstawie fakultatywnych przesłanek pomimo, iż w ogłoszeniu o zamówieniu jednoznacznie stwierdził, że zastosowania takowych przesłanek nie przewiduje (sekcja III.2.2 ogłoszenia). Tym samym we wskazanym zakresie postanowienia SIWZ i ogłoszenia o zamówieniu nie były ze sobą tożsame, samo natomiast postępowanie prowadzono bez zachowania zasady jego przejrzystości.*

Powyższym naruszono przepisy art. 36 ust. 1 pkt 5a i pkt 6, art. 41 pkt 7 w związku z art. 7 ust. 1 i art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019, poz. 1843 z późn. zm.).

Obaj wykonawcy, którzy złożyli oferty złożyli również oświadczenia w przedmiocie niepodlegania wykluczeniu na podstawie fakultatywnych przesłanek wykluczenia, wg wzoru opracowanego przez zamawiającego.

Czynności w powyższym zakresie wykonane były przez p. Halinę Paruzel – Tkacz – byłego Skarbnika Gminy Poczesna oraz przez pracownika zajmującego Samodzielne stanowisko ds. inwestycji, zamówień publicznych, nadzór w tym zakresie sprawował p. Krzysztof Ujma - Wójt Gminy Poczesna.

- W 2020 r. przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, z podziałem na dwie części, postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego p.n.: Modernizacja dachu budynku szkoły podstawowej im. Mikołaja Kopernika we Wrzosowej (część I zamówienia) modernizacja dachu Gminnej Bibliotek Publicznej w Poczesnej (część II zamówienia) o wartości szacunkowej: 235.189,08 zł, w którym zamawiający zaniechał wezwania wykonawcy, którego oferta została uznana jako najkorzystniejsza dla części I zamówienia, do zastąpienia podmiotu, na którego potencjał powoływał się wykonawca (podmiot trzeci, który nie miał być podwykonawcą), przez inny podmiot lub do osobistego wykonania zamówienia, pomimo faktu, że zdolności techniczne lub zawodowe podmiotu trzeciego, nie potwierdzały spełnienia przez wykonawcę warunku udziału w postępowaniu. Naruszono tym samym przepisy art. 26 ust. 3 w związku z art. 22a ust. 2, 4 i 6 oraz art. 22 ust. 1 pkt 2 i art. 7 ust. 1 i 3 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych.

Na potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu Wykonawca wykazał roboty budowlane wykonane przez podmiot trzeci oraz przedłożył „zobowiązanie do oddania do dyspozycji niezbędnych zasobów na okres korzystania z nich przy wykonywaniu zamówienia”. Podmiot trzeci, jako zakres udostępnianych zasobów wskazał wiedzę i doświadczenie oraz wykaz osób na okres korzystania z nich przy wykonywaniu zamówienia. Jako sposób wykorzystania ww. zasobów przez wykonawcę przy wykonywaniu zamówienia podmiot trzeci wpisał: korzystanie z wiedzy technicznej, konsultacja i doradztwo dot. osób poprzez zatrudnienie tych osób na umowę zlecenie.

Tym samym wykonawca nie wykazał uczestnictwa podmiotu trzeciego w zakresie, dla którego użył on własnego doświadczenia, tj. w wykonaniu całości robót budowlanych.

Ponadto w postępowaniu nie było możliwości zatrudnienia przez wykonawcę pracowników fizycznych wykonujących roboty budowlane na podstawie umowy zlecenia. Zamawiający w opisie przedmiotu zamówienia wymagał bowiem zatrudnienia przez wykonawcę pracowników fizycznych, wykonujących roboty budowlane na podstawie umowy o pracę.

Na skutek powyższego zamawiający udzielił zamówienia wykonawcy, który nie potwierdził spełnienia warunków udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej.

Weryfikacja ofert w zakresie spełniania warunków udziału w postępowaniu należała do członków komisji przetargowej powołanej Zarządzeniem nr URO.0050.367.2018.DM Wójta Gminy Poczesna z 12 marca 2018 r.

Ponadto w obydwu powyższych zamówieniach zamawiający żądał od wykonawców oświadczenia o przynależności do grupy kapitałowej (wg wzoru stanowiącego załącznik do SIWZ), w którym wymagał wskazania czy wykonawca należy lub nie należy do grupy kapitałowej, a w przypadku, gdy wykonawca należy do grupy kapitałowej – aby złożył listę podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej.

Powyższe naruszało przepisy art. 24 ust. 1 pkt 23 i ust. 11 ustawy ww. Prawo zamówień publicznych. Zamawiający nie miał podstaw by żądać oświadczenia wykonawcy, czy należy on do jakiegokolwiek grupy kapitałowej, nie miał również podstaw by żądać listy podmiotów należących do tej samej grupy kapitałowej.

W powyższych postępowaniach wykonawcy złożyli oświadczenia w przedmiocie przynależności do grupy kapitałowej zgodnie z wzorem opracowanym przez zamawiającego.

Przygotowanie pracownik zajmujący Samodzielne stanowisko ds. inwestycji, zamówień publicznych oraz pracownik Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych, nadzór w tym zakresie sprawowali Kierownik tego Referatu oraz p. Krzysztof Ujma - Wójt Gminy Poczesna.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poczesna wykonującymi czynności związane z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o zamówienie publiczne w zakresie:

- przygotowania oraz przeprowadzania postępowania z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, proporcjonalności oraz przejrzystości, stosownie do treści art. 16 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.),
- spójnego wskazywania w dokumentach zamówienia, tj. w ogłoszeniu o zamówieniu i w specyfikacji warunków zamówienia, fakultatywnych przesłanek wykluczenia z postępowania w sytuacji gdy zamawiający przewiduje takie przesłanki, stosownie do art. 281 ust. 2 pkt 3 w związku z art. 109 ust. 2 w związku z art. 16 pkt 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.) oraz wzoru ogłoszenia o zamówieniu stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia z dnia 23 grudnia 2020 r. Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2439),
- dokonywania prawidłowej oceny zdolności technicznej lub zawodowej wykonawców, zgodnie z przepisami art. 116 w związku z art. 112 ust. 2 pkt 4 oraz art. 128 ust. 1 ww. ustawy,
- żądania oświadczenia w przedmiocie przynależności do grupy kapitałowej wyłącznie w zakresie określonym w art. 108 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, w związku z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie podmiotowych środków dowodowych oraz innych dokumentów lub oświadczeń, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy (Dz.U. z 2020 r. poz. 2415), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie realizacji zobowiązań:

- *W latach 2018 - 2022 nieterminowo uregulowano zobowiązania z tytułu odpisu od wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej, tj. niezgodnie z terminem wynikającym z art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1315 z późn. zm.). Powyższe naruszało również zasadę terminowości wydatków ujętą w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Ww. zobowiązania uregulowano z opóźnieniem od 6 do 65 dni po upływie 21 dni od terminu płatności raty podatku. Z tytułu opóźnienia nie naliczono i nie zapłacono odsetek za zwłokę.*

Kwoty nieprzekazanego w terminie odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej za poszczególne lata nie ustalono jako zobowiązania wymagalnego i nie wykazano w sporządzonych sprawozdaniach Urzędu Gminy Poczesna Rb-Z z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, za lata 2018-2021. Zobowiązania z tytułu kwoty nieprzekazanego odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej: z tytułu odpisu za I oraz III ratę podatku rolnego nie wykazano jako zobowiązania niewymagalne w sprawozdaniach Rb-28S na dzień 31 marca oraz 30 września 2018 r., 2019 r., 2020 r., 2021 r.

Z wyjaśnień p. Magdaleny Kadłubek - Skarbnika Gminy Poczesna wynikało, że przekazywano odpis 2% zgodnie z otrzymywanym pismem od Śląskiej Izby Rolniczej w terminie 21 dni od zakończenia kwartału. W 2021 r. Izba Rolnicza przekazała pismo, zgodnie z którym od stycznia 2021 roku należy składać informację o stanie i terminie realizacji odpisu od uzyskanych wpływów z podatku rolnego. Izby Rolnicze nie kwestionowały terminów wpłat oraz nie uznawały tego jako nieterminowość.

Ponadto, kwoty odpisu na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej za poszczególne lata były księgowane z pominięciem kont zespołu 2 – „Rozrachunki i rozliczenia”, tj. niezgodnie z opisem zawartym w planie kont dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Zadania związane z naliczaniem i przekazywaniem odpisów na rzecz Izby Rolniczej oraz prowadzenie ewidencji księgowej w tym zakresie należały do obowiązków pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowały p. Halina Paruzel-Tkacz - były Skarbnik Gminy Poczesna, a od 1 kwietnia 2021 r. p. Magdalena Kadłubek - Skarbnik Gminy Poczesna.

Wniosek nr 2

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Gminy Poczesna wobec Śląskiej Izby Rolniczej, stosownie do art. 35 ust. 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 183) oraz art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego Urzędu Gminy Poczesna w zakresie prawidłowego i terminowego ewidencjonowania wpłat z tytułu odpisu od wpływów z podatku rolnego na rzecz Śląskiej Izby Rolniczej w ewidencji księgowej z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont zespołu 2 określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2018 - 2022 (do dnia kontroli) nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wzywano podatników do złożenia korekt informacji oraz do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia, co naruszało art. 272 pkt 2, art. 272 pkt 3, art. 274a § 1, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2, art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 oraz art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

- *podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego, dla którego prowadzono trzy karty kontowe o numerach 3521, 635, 3519, który w latach 2019-2022 (do dnia kontroli) zadeklarował grunty pozostałe o powierzchni 3.523,00 m² zamiast gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. W trakcie kontroli organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia wyjaśnień.*

- podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego o nr ewidencyjnych 5451 oraz 5072, który w latach 2018- 2022 (do dnia kontroli) nie złożył informacji na podatek od nieruchomości oraz na podatek rolny i nie zadeklarował do opodatkowania gruntów, budynków i budowli związanych z działalnością gospodarczą, a także powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego i garażu oraz powierzchni użytków rolnych, a organ podatkowy nie wezwał go do złożenia informacji.
W zakresie działalności gospodarczej prowadzonej na nieruchomości podatnika, informację złożył podmiot, prowadzący działalność gospodarczą, nie deklarując przy tym wszystkich gruntów i budowli związanych z działalnością gospodarczą.
W przedmiotowym zakresie opodatkowano dwa podmioty – w zakresie działalności gospodarczej na podstawie informacji złożonej przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą, a w pozostałym zakresie na podstawie informacji będących w posiadaniu organu podatkowego.
Powyższe naruszało art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.), art. 21 § 1 pkt 2, art. 133 § 1 oraz 165 § 1 i art. 165a § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.) oraz art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1892 z późn. zm.).
W związku z ww. nieprawidłowym opodatkowaniem nieruchomości, nieprawidłowo udzielono ulg w spłacie zobowiązań podatkowych na rzecz ww. osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w roku 2021 na łączną kwotę 2.279,00 zł.
W trakcie kontroli podatnik łącznego zobowiązania pieniężnego złożył informację o gruntach oraz informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych obowiązujące od stycznia 2017 r.

Ponadto, dla trzech podatników łącznego zobowiązania pieniężnego prowadzono po kilka odrębnych kart kontowych, niezgodnie z § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) oraz z zapisami Zasad rachunkowości oraz planu kont dla organu podatkowego Gminy Poczesna, stanowiących załącznik nr 1 do zarządzenia nr URO.0050.438.2018.HPT Wójta Gminy Poczesna z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr URO.0050.110.2015.HPT z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy Poczesna.

Powyższe dotyczyło:

- podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego o numerach 5451 oraz 5072,
- podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego o numerach 3521, 635, 3519,
- podatnika łącznego zobowiązania pieniężnego o numerach 9161, 9163, 9162.

Zadania w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości, przyjmowanie składanych informacji przez podatników oraz wydawanie decyzji wymiarowych należały do zadań pracowników Referatu Podatków i Opłat Lokalnych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 4

Podjąć dalsze działania mające na celu prawidłowe opodatkowanie nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr ewidencyjnych 5027, 3521, 635, 3519 oraz 9161, 9163, 9162, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.) postępowanie podatkowe w celu prawidłowego ustalenia podstawy opodatkowania, mając na uwadze postanowienia ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków i Opłat Lokalnych Urzędu Gminy Poczesna w zakresie:

- prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających informacje podatkowe stosownie do przepisów art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 i 2, art. 281 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2, 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, art. 6 ust. 3, art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.),

- prowadzenia kont szczegółowych do rozrachunków z podatnikami z tytułu podatków w sposób zgodny z § 11 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375) oraz zapisami „Zasad rachunkowości oraz plan kont dla organu podatkowego Gminy Poczesna”, stanowiących załącznik do zarządzenia Nr URO.0050.419.2022.MK z dnia 25 kwietnia 2022 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr URO.0050.110.2015.HPT z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy Poczesna,

mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- *W latach 2019-2022 (do dnia kontroli) nieprawidłowo i nieterminowo sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości oraz na podatek leśny Gminy Poczesna, co naruszało przepisy art. 6 ust. 9 pkt 1 oraz ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 5 pkt 1 oraz ust. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1821 z późn. zm.).*

Deklaracje na podatek od nieruchomości oraz na podatek leśny na lata 2018-2022 złożone zostały od 88 do 270 dni po terminie.

Ponadto, deklaracja na podatek leśny na rok 2020 nie zawierała daty sporządzenia, pieczętki i daty wpływu do Biura Podawczego Urzędu Gminy w Poczesnej oraz daty i podpisu potwierdzającego dokonaną kontrolę formalną.

Deklaracje na podatek od nieruchomości na lata: 2022, 2020, 2019, 2018 oraz na podatek leśny na lata: 2022, 2021, 2020, 2019, 2018 podpisał p. Krzysztof Ujma - Wójt Gminy Poczesna, a deklarację na podatek od nieruchomości na rok 2021 z upoważnienia Wójta Gminy Poczesna podpisał p. Andrzej Lech - Zastępca Wójta Gminy Poczesna.

Ponadto, w latach 2019-2022 (do dnia kontroli) organ podatkowy nieprawidłowo przeprowadzał kontrolę formalną deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2020, 2021 oraz 2022 sporządzonych i złożonych przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Poczesnej, Gminny Ośrodek Zdrowia we Wrzosowej oraz Gminny Ośrodek Zdrowia w Nieradzie, a także korekty deklaracji na 2019 rok z dnia 5 listopada 2019 r. złożonej przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Poczesnej w Poczesnej.

Ww. deklaracje złożone zostały na wzorach deklaracji stanowiących załącznik nr 2 do uchwały Nr 195/XXIII/16 Rady Gminy Poczesna z dnia 29 grudnia 2016 roku w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych, co naruszało postanowienia § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie wzorów informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości (Dz. U. z 2019 r. poz. 1104) oraz art. 272 pkt 2, art. 274 § 1 i art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201 z późn. zm.).

Zadania w zakresie sporządzania deklaracji Gminy Poczesna na podatek od nieruchomości oraz leśny należały do podinspektora ds. geodezyjnych oraz inspektora ds. gospodarki komunalnej, mieszkaniowej, rolnej i gruntami w Referacie Gospodarki, Ochrony Środowiska i Budownictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik ww. Referatu, p. Andrzej Lech - Zastępca Wójta Gminy Poczesna. Zadania w zakresie formalnej kontroli składanych przez podatników deklaracji należały do zadań pracowników Referatu Podatków i Opłat Lokalnych, nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Poczesna w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje o posiadanych nieruchomościach oraz deklaracje na podatek leśny składane przez osoby prawne, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274a § 1 i 2, art. 281 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 9 pkt 1 oraz ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.), a także art. 6 ust. 5 pkt 1 oraz ust. 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888 z późn. zm.), mając na uwadze informacje wymagane postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie wzorów informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości (Dz. U. z 2019 r. poz. 1104) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2019 r. w sprawie wzorów informacji o lasach i deklaracji na podatek leśny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1126), a także art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *W latach 2018 - 2022 do dnia kontroli, nie prowadzono zapisów w ewidencji księgowej jednostki Urzędu Gminy w Poczesnej na pozabilansowym koncie 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobierania przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”, pomimo że podatki lokalne były pobierane przez inkasentów. Powyższym naruszono postanowienia § 12 ust. 1 lit. b oraz ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375).*

Rozliczenia z inkasentami były prowadzone na bieżąco w formie ręcznie sporządzanych zestawień.

Ponadto nie przewidziano konta pozabilansowego 991 w „Zasadach rachunkowości oraz planie kont dla organu podatkowego Gminy Poczesna”, stanowiących zał. nr 5 do Zarządzenia Nr URO.0050.438.2018.HPT Wójta Gminy Poczesna z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie zmiany zarządzenia Nr URO.0050.110.2015.HPT z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy Poczesna”.

Stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.), ustalenie w formie pisemnej i aktualizacja polityki rachunkowości należały do kierownika jednostki. Do zadań Skarbnika Gminy należało m. in. opracowanie wytycznych i ogólnych zasad polityki rachunkowości.

W trakcie kontroli, kontrolującym przedłożono zarządzenie nr URO.0050.419.2022.MK z dnia 25 kwietnia 2022 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr URO.0050.110.2015.HPT z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy Poczesna, na mocy którego dokonano zmiany brzmienia zał. nr 5 do ww. Zarządzenia, tj. „Zasad

rachunkowości oraz plan kont dla organu podatkowego Gminy Poczesna” oraz wprowadzono do wykazu kont konto pozabilansowe 991 – „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobierania przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”.

Wniosek nr 7

Zaprowadzić ewidencję księgową w Urzędzie Gminy Poczesna na pozabilansowym koncie 991 „Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobierania przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników”, stosownie do postanowień § 12 ust. 1 lit. b oraz ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze art.10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 poz. 217 z późn. zm.).

- *W latach 2018 - 2021 r. (do dnia zakończenia kontroli) prowadzono odrębne księgi rachunkowe do ewidencjonowania zdarzeń związanych z funkcjonowaniem finansowania kształcenia młodocianych pracowników z Funduszu Pracy. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.) oraz zasadami funkcjonowania kont określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911). Operacje gospodarcze dotyczące finansowania kształcenia młodocianych pracowników z Funduszu Pracy były ujmowane na kontach 139 – „Inne rachunki bankowe” oraz 240-01 – „Pozostałe rozrachunki ŚUW” w osobnych od ksiąg Urzędu Gminy Poczesna zbiorach danych.*

Zadania w zakresie właściwego zorganizowania rachunkowości jednostki należały do Skarbników Gminy Poczesna, tj.: p. Haliny Paruzel-Tkacz – byłego Skarbnika oraz p. Magdaleny Kadłubek – obecnego Skarbnika Gminy Poczesna.

Wniosek nr 8

Zapewnić prowadzenie jednych ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Poczesna, z uwzględnieniem zdarzeń gospodarczych związanych z funkcjonowaniem finansowania kształcenia młodocianych pracowników z Funduszu Pracy, mając na uwadze przepisy art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania kont określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

- *W latach 2018 – 2022 do dnia kontroli, w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Poczesna na koncie 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych” zaniechano prowadzenia ewidencji prawnego zaangażowania, a na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków roku bieżącego” ewidencja była prowadzona na podstawie wyciągów bankowych, czyli poniesionych wydatków w tym zakresie - zamiast na podstawie zawartych umów kredytu, pożyczki oraz dotacji, co dotyczyło:*

- kosztów finansowych z tytułu odsetek od zaciągniętych kredytów oraz pożyczek, która zgodnie z zawartymi umowami spowoduje obowiązek wydatku w latach następnych,
- dotacji udzielonej Powiatowi Częstochowskiemu na podstawie umowy nr 011/2019 z 18 września 2019 r.

Powyższe było niezgodne z opisem funkcjonowania kont 999 i 998 zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Tożsamy zasady funkcjonowania ww. kont przewidywał wykaz kont dla Urzędu Gminy Poczesna stanowiący załącznik nr 4 do zarządzenia Wójta Gminy Poczesna nr URO.0050.110.2015HPT z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji kosztów finansowych wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek wykonywała p. Magdalena Kadłubek - Skarbnik Gminy Poczesna.

Wniosek nr 9

Zapewnić prawidłowe angażowanie środków na pozabilansowych kontach 998 „Zaangażowanie wydatków roku bieżącego” i 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych”, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont zawartych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym:

- W latach 2018 - 2021 zaniechano opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 25 ust. 2 w związku z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.).

Zadania związane z przygotowaniem i prowadzeniem dokumentacji dotyczącej całokształtu zagadnień z zakresu gospodarki nieruchomościami wykonywali pracownicy Referatu Gospodarki, Ochrony Środowiska i Budownictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Andrzej Lech – Zastępca Wójta Gminy Poczesna, Kierownik tego Referatu. Osobą odpowiedzialną za gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości, zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, jest p. Krzysztof Ujma – Wójt Gminy Poczesna.

W dniu 8 kwietnia 2022 r. zostało wydane zarządzenie nr URO.0050.416.2022.AW Wójta Gminy Poczesna w sprawie przyjęcia planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na lata 2022-2024.

- W latach 2018-2021 oddawano nieruchomości komunalne w najem i dzierżawę oraz dokonywano ich sprzedaży bez sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, oddania w najem i dzierżawę. Powyższym naruszono przepisy art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204) oraz § 2 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 150/XX/16 Rady Gminy Poczesna z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Poczesna. Powyższe dotyczyło 6 umów najmu i dzierżawy oraz 9 umów sprzedaży.

Zadania związane z oddawaniem nieruchomości gminnych w najem i dzierżawę od 2019 r. wykonywali pracownicy Referatu Gospodarki, Ochrony Środowiska i Budownictwa. Nadzór w tym zakresie sprawował Andrzej Lech – Zastępca Wójta Gminy Poczesna, Kierownik tego Referatu.

Analogiczną nieprawidłowość stwierdzono podczas poprzedniej kontroli kompleksowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa RIO w Katowicach z dnia 4 lutego 2019 r. (Znak: WK-610/42/4/18/19). W odpowiedzi udzielonej pismem z 1 marca 2019 r. w zakresie wniosku pokontrolnego nr 11 zawarty w ww. wystąpieniu, p. Krzysztof Ujma – Wójt Gminy Poczesna poinformował o pouczeniu i zobowiązaniu pracownika do sporządzania i podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem i dzierżawę.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Gospodarki, Ochrony Środowiska i Budownictwa Urzędu Gminy Poczesna w zakresie sporządzania oraz podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz oddania w najem i dzierżawę, stosownie do przepisów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej  Elektronically signed by Daniel Kołodziej
Data: 2022.09.12 10:55:41 +02'00'